

KONCE (A ZAČÁTKY) ČASŮ
The Endings (and Beginnings) of Times

Seminář dějin umění, Masarykova univerzita v Brně

Čtvrtek 12. 9. 2024

9:30 Registrace, káva / Registration, coffee

9:50 **Úvodní slovo / Introduction:** Radka Nokkala Miltová (MUNI), Anna Pravdová (UHS)**Sekce 1 / Session I**

10:00–12:00

'É la vita anche la morte'. Sen, smrt, znovuzrození a rituály přechodu ve vizuální kultuře /
'É la vita anche la morte'. Dream, Death, Rebirth and Rites of Passage in Visual Culture**Garant: Marcela Rusinko (MUNI)**

1. **Ondřej Jakubec:** Sepulkrální památník předmoderní doby jako liminální zóna: Vizuální komunikace živých a mrtvých v horizontu konce a počátku / *The Pre-Modern Sepulchral Monument as a Liminal Zone: Visual Communication of the Living and the Deceased in the Horizon of the End and the Beginning*

2. **Zuzana Štefková:** Mateřské umění mezi životem a smrtí / *Maternal Art Between Life and Death*

3. **Jakub Kříž:** Delfini na rozhraní / *Dolphins at the Boundary*

4. **Barbora Kundračiková:** Instalace-Přeinštalace-Dezinstalace-Exhumace a Elevace. Beranovo Rehabilitační oddělení Dr. Dr. / *Installation-Reinstallation-De-installation-Exhumation and Elevation. Beran's Rehabilitation Department of Dr. Dr.*

5. **Tomáš Winter:** Velikonoční oběť: Smrt a vzkříšení modernismu na pozadí komunistické ideologie / *The Passover Sacrifice: The Death and Resurrection of Modernism in the Context of Communist Ideology*

12:00–13:30 Oběd

Sekce 2 / Session II

13:30–15:10

Památková péče budoucnosti – bez historiků umění, anebo nadále s nimi? /
Heritage Conservation of the Future – Without Art Historians or Still with Them?**Garant: Martin Horáček (UP Olomouc)**

1. **Kateřina Adamcová:** Autenticita jako klíčový pojem české památkové péče po roce 1989 / *Authenticity as a Key Notion of Czech Heritage Conservation after 1989*

2. **Marie Foltýnová:** Copy and paste! Kopie a repliky místo zničených památek / *Copy and Paste! Copies and Replicas instead Destroyed Monuments*

3. **Richard Biegel:** Historik umění památkářem? / *Art Historian as a Conservationist?*

4. **František Chupík:** „Přijdeš-li do města, čistou vodu nehledej.“ / *“If You Come to a Town, Do Not Look for Clean Water.”*

15:10–15:30 Přestávka na kávu

Sekce 3 / Session III

15:30–17:30

Učením k novému světu. Vzdělávání umělců, architektek a designérů v reakci na společenské proměny / *Through Learning Towards a New World. Education of Artists, Architects and Designers in Response to Social Change*

Garantky: Veronika Rolová – Johanka Lomová (UMPRUM)

1. **Petr Šámal:** Student versus živnostník. Proměny výuky sochařství na konci 19. století a dobový spor o práci a kompetence / *Student contra Tradesman. Transformations of Sculpture Instruction at the End of the 19th Century and the Dispute over Work and Competence*
2. **Barbora Řepková:** Reforma českého architektonického školství v období mezi světovými válkami / *The Reform of Czech Architectural Education in the Interwar Period*
3. **Ladislav Jackson:** Kdyby se tázali nepředpojatých: Pedagogické modely a přístup marginalizovaných skupin k architektonickému vzdělání na AVU (1910–1960) / *If They Had Asked the Unbiased: Pedagogic Models and Approaches of Marginalised Groups to Architecture Instruction at the Academy of Fine Arts (1910–1960)*
4. **David Bláha:** Pedagogické působení Josefa Kaplického na pražské VŠUP jako zrcadlo proměn českého sklářství mezi lety 1945–1958 / *The Reform of Czech Architectural Education in the Interwar Period*
5. **Tereza Vernerová Volná:** British Association of Friends of the Prague Academy of Applied Arts. Příběh kulturní výměny a podpory po roce 1989 / *The British Association of Friends of the Prague Academy of Applied Arts. A Story of Cultural Exchange and Support after 1989*

18:00 Slavnostní přednáška / Keynote Speaker

Timothy J. Clark: Art-and-Politics When Art and Politics Have Ended

20:00 Raut (FaVU)

Pátek 13. 9. 2024

Sekce 4 / Session IV

9:30–12:00

Konec dějin umění? (3. díl) / *The End of Art History? (Episode 3)*

Garantka: Milena Bartlová (UMPRUM)

1. **Karel Císař:** Konec dějin umění nebo estetika narcismu? / *The End of the Art History or The Aesthetics of Narcissism?*
2. **Eva Skopalová:** Uzávorkovat budoucnost / *Bracketing the Future*
3. **Jan Zachariáš:** Konec jako začátek aneb jak končí (marxistické) dějiny umění / *The End as a Beginning, or How does (Marxist) Art History Come to its End*
4. **Martin Netočný:** Korzet větší než tělo: Kolektivní identita ostravského umění a strategie jejího vyjednávání / *Corset Extends the Body: Collective Identity of Ostrava Art and its Negotiation Strategies*
5. **Rostislav Švácha:** Začátek – konec. Kdy začíná a kdy končí postmodernismus v české architektuře? / *Beginning – End. When Does Postmodernism in Czech Architecture Begin and End?*

12:00–13:30 Oběd

Sekce 5 / Session V

13:00–15:30

Eco-art history a střední Evropa / Eco-Art History and Central Europe

Garanti: Tomáš Valeš – Jan Galeta (MUNI)

1. **Stanislava Fedrová:** Ekologická perspektiva: Vyjednávání o pojmech i hranicích oboru / *An Ecological Perspective: Negotiating the Concepts and Boundaries of the Discipline*
2. **Eva Vele:** Postkoloniální narativy obsažené v rodícím se diskurzu ekokritických dějin umění a jejich relevance v českém kontextu / *Postcolonial Narratives in the Emerging Discourse of Ecocritical Art History and their Place in the Czech Context*
3. **Monika Drlíková:** Posthumanistické úvahy o manýrismu a jejich průsečíky s českými dějinami umění / *Posthumanist Reflections on Mannerism and Intersections with Czech Art History*
4. **Michal Vokurka:** Ekokritické čtení sasko-lauenburských zahrad / *An Ecocritical Reading of the Sachsen-Lauenburg Gardens*
5. **Martin Šolc:** Zelená šed' aneb forma, která předběhla funkci / *A Green Greyness or the Form that Surpassed Function*
6. **Ondřej Hojda:** Na co zbývá čas: Klimatické čtení dějin architektury / *There's Still Time for This: A Climatic Reading of the History of Architecture*

15:30–15:50 Přestávka na kávu

Sekce 6 / Session VI

15:50–18:20 (17:50)

Začátky a konce: Výstava jako historický formát / The Beginnings and Endings: Exhibition as a Historical Format

Garantky: Markéta Jarošová (KTF UK) – Terezie Nekvindová (AVU)

1. **Pavla Machalíková:** Žánr výstavy v 19. století a první „kurátorské“ záměry? / *The Genre of the Exhibition and First 'Curatorial' Intentions?*
2. **Aleš Filip – Roman Musil:** Obraz jako ambiente. Stupňování efektu na pražských výstavách poslední čtvrtiny 19. století / *Painting as Ambiente. Gradation of Effect in Prague Exhibitions of the Last Quarter of the 19th Century*
3. **Martina Pachmanová:** „Píseň tiskárny, píseň noci, píseň zítřku“: Ženy na výstavě Pressa v Kolíně n. Rýnem v roce 1928 / *“Song of the Printing Machine, Song of the Night, Song of Tomorrow”:* Women at the Pressa Exhibition in Cologne in 1928
4. **Katarína Mašterová:** Výstavy ve dvou rozměrech: Obrazové reportáže pro širší veřejnost / *Exhibitions in Two Dimensions: Pictorial Reports in the Period Press for the General Public*
5. **Amálie Bulandrová:** Scénotektura: Mezi scénografií a architekturou výstav (prostorové ztvárňování výstav po roce 1989) / *Scenotecture: Between Scenography and Exhibition Architecture (Creating the Exhibition Space after 1989)*
6. **Nina Wanča:** Online vs. Offline: Otázka (rozdílné) konceptualizace virtuálních výstav / *Online vs. Offline: The Question of (Different) Conceptualization of Virtual Exhibitions*

Sobota 14. 9. 2024

Sekce 7 / Session VII

9:30–11:20

Digitální dějiny umění: Revoluce nebo tradice? / Digital Art History: Revolution or Tradition?

Garant: Jakub Stejskal

- 1. Jana Horáková:** Co se můžeme dozvědět o (video) umění od umělé inteligence? Příklad VasulkaLiveArchive.net / *What Can We Learn about (Video) Art from Artificial Intelligence? The Case of VasulkaLiveArchive.net*
- 2. Josef Ledvina:** Proč se digitální dějiny umění vrací k uměleckohistorickému formalismu a proč to může být dobře / *Why Digital Art History Is Returning to Art-Historical Formalism and Why That Could Be a Good Thing*
- 3. Fedora Parkmann & Viktorie Vítů:** Fotomechanické reprodukce uměleckých děl v digitální perspektivě: Možnosti a výzvy / *Photomechanical Reproductions of Works of Art in Digital Perspective: Potential and Challenges*
- 4. Vratislav Zervan:** Panofsky Goes Digital. K problémom počítačovej asistencie pri ikonografickej analýze / *Panofsky Goes Digital: On Problems of Computer Assistance in Iconographic Analysis*

11:20–11:35 *Přestávka na kávu*

Sekce 8 / Session VIII

11:35–13:35

Přehodnocení lidového umění / Revisiting Folk Art: Agency, Change and Emancipation

Garantky: Marta Filipová – Julia Secklehner (MUNI)

- 1. Robert Janás:** Lidové umění jako prostředek národního boje na Moravě kolem roku 1900 / *Folk Art as a Tool of National Struggle in Moravia around 1900 (CZ)*
- 2. Valéria Kršiaková:** "Udělati z lidového řemesla moderní umělecký průmysl první třídy." Organizácia domáckej výroby v medzivojnovom Československu inšpirovaná škandinávskym modelom / *"To Turn Folk Craft into First-Class Modern Art Industry." The Scandinavian Model for the Organization of House Industries in Interwar Czechoslovakia (SK)*
- 3. Piotr Korduba:** Lidové umění a řemeslo ve službách budování národa a kulturní integrace v Polsku 20. století / *Folk Art and Crafts in the Service of Nation-Building and Cultural Integration in 20th Century Poland (EN)*
- 4. Šárka Bahouňková:** Svépomocná výstavba v Československu 50.–80. let 20. století: Lidové stavitelství nebo státem řízená stavební činnost? / *Self-Help Buildings in Czechoslovakia of the 1950–80s: Vernacular Architecture or State-Sanctioned Construction? (CZ)*
- 5. Discussion: Folk Art Today (EN): Sonya Darrow,** Folklore's Not Dead: Hnutí participativního lidového umění v České republice / *Folklore's Not Dead: The Participatory Folk Art Movement in the Czech Republic; Nicola Baird,* Znovuobjevení lidového umění: Aktérství, proměna a emancipace v díle Terezy Buškové / *Revisiting Folk Art: Agency, Change and Emancipation in the Work of Tereza Bušková; Petra Lexová,* Folklór v současném umění a designu / *Images of Folklore in Contemporary Czech Art and Design*

Oběd & ODPOLEDNÍ PROGRAM: Exkurze "Skryté Brno"